

KristenDemokraternes Erhvervsprogram

Indledning til erhvervspolitisk program.

KD betragter et velfungerende erhvervsliv som en forudsætning for velstand og velfærd i Danmark. KD mener derfor, at erhvervslivet bærer et stort samfundsansvar. Med økonomisk vækst og god international konkurrenceevne er der mulighed for jobskabelse i Danmark. Danmark lever grundlæggende af at eksportere varer og tjenesteydelser. Men allerede omkring 2025 vurderes det, at Danmark vil mangle flere tusinde faglærte personer, lige fra håndværkere til eksempelvis ingeniører og andre højt specialiserede personer. Det vil blive vigtigt at få løst dette for at opnå en fortsat udvikling af det danske samfund i forbindelse med den store teknologiske forvandling som følge af de kommende krav til klimagasreduktioner, behovet for nye energikilder og et rummeligt og mangfoldigt arbejdsmarked.

KD ønsker en balanceret vækst, udvikling og velfærd til gavn for borgere og virksomheder i Danmark. Vi mener, at staten bør spille en central rolle i at sikre et velfungerende frit marked via rammelovgivning og modarbejdelse af monopol- og kartellignende strukturer som også vore kristendemokratiske søsterpartier i Europa er kendt for.

KD ønsker at erhvervslivet har optimale rammebetingelser at navigere efter på såvel kort, som mellemlang og lang sigt. KD ønsker fair og rimelige konkurrencevilkår for såvel iværksættere som mikrovirksomheder, små- og mellemstore virksomheder (SMV) samt store virksomheder.

KD ønsker et alsidigt og innovativt erhvervsliv, som bringer danskernes talenter og kompetencer i spil. Det er meget vigtigt, at opmærksomhed på iværksætter- og selvstændighedskultur understøttes og fremmes over alt i vort samfund. Nye små virksomheder er grundlaget for fremtidens SMV'er og store danske virksomheder. KD ser gerne at flere danskere ansføres til at vælge en tilværelse som selvstændig erhvervsdrivende.

Danmark har en lille og åben økonomi, som er meget afhængig af internationale konjunkturforhold og fri bevægelighed af arbejdskraft, varer, tjenesteydelser og kapital over grænser, hvorfor evnen til hurtig omstilling er et helt centralt konkurrenceparameter.

KD værdsætter det danske flexicuritysystem, som hjælper erhvervslivet og lønmodtagere på en samfundsøkonomisk og socialt ansvarlig måde, når konjunkturudsving og/eller ændret markedsefterspørgsel nødvendiggør hurtig omstilling.

Derfor er det væsentligt, at dansk erhvervsliv ikke hæmmes unødigt i sin udviklings- og omstillingsevne af mistillid, kontrol og bureaukrati, men at der i stedet udvises tillid og frihed under ansvar. Statens rolle er at facilitere optimale betingelser for danske virksomheder til gavn for dansk økonomi og beskæftigelse.

1. Iværksætteri og selvstændighedskultur

KD støtter den enkelte i ønsket om at klare sig så meget som muligt selv – også ift. beskæftigelse som enten selvstændig eller lønmodtager.

KD har tillid til det enkelte menneske og anerkender personer, der er villige til at søsætte nye virksomheder. Danmark har sammenlignet med EU¹ en forholdsvis lav andel af selvstændige (ifølge Eurostat, 2021, udgør selvstændige i Danmark ca. 8 % af arbejdsstyrken, mens den er ca. 14 % i det øvrige EU).

Iværksættere er nødt til at være risikovillige, men påtager sig også et meget stort ansvar. KD vil derfor understøtte og fremme at endnu flere danskere vælger en karriere som selvstændig erhvervsdrivende.

Der starter trods alt mange nye virksomheder op i Danmark hvert år. Omtrent en tredjedel af virksomhederne er beskæftiget med viden intensiv service (dobbelte så meget som den næst største branche). Nye virksomheder skaber mange nye job hvert år. Efter ca. tre år er ca. halvdelen af virksomhederne fortsat aktive. KD vil via god rådgivning arbejde for at grundlæggende sunde virksomheder får den nødvendige støtte til at komme gennem den svære opstart. Det forudsætter optimale rammevilkår.

KD foreslår:

- Iværksætteri bør i skolernes erhvervsvejledning og oplysning italesættes, evt. i samarbejde med kommunernes iværksætterkonsulenter, som en naturlig del af samfundet på lige fod med, at der også gøres opmærksom på, at der i dag er mange spændende håndværksfag, hvor man kan sikre sig en god fremtid og spændende faglige udfordringer.
- At der indføres mere simple og gennemsigtige regler for opstart og især drift af egen virksomhed
- En øget opmærksomhed og retssikkerhed for SMV´ere og evt. en nemmere adgang til advokathjælp og fri proces.
- En fjernelse af de regler, som hæmmer/forhindrer etablering og drift af virksomheder i landsbyer og landdistrikter
- At der arbejdes for regler, som gør det nemmere samtidig at være selvstændig og være lønmodtager, herunder mere fleksible dagpengeregler.²

Kortlægge forskelle i rettigheder til offentlige ydelser mellem lønmodtagere og selvstændige samt fjerne uretfærdige forskelle f.eks. i regler om plejeorlov.

Arbejde på at nedbryde de lønmodtagerprægede kulturer i den offentlige service, der gør det svært for selvstændige og deres medarbejdere at få tilgodeset deres specifikke behov. Institutioner bør f.eks. tilbyde fleksible åbningstider, som passer for

¹ Kilde: 3] Eurostat (Ifsa_egaps) og SMVdanmark på baggrund af Danmarks Statistik (RAS6XX, RAS6, RASA, RASA1, RAS300).

² Se uddybning i KD's arbejdsmarkedsprogram

selvstændige erhvervsdrivende eller ansatte, der arbejder om aftenen eller i weekender.

2. Rammebetingelser og økonomiske forhold

Det skal være attraktivt og trygt at drive virksomhed i Danmark.

Som et lille land med en meget åben økonomi og medlemskab af EU og WTO er det vigtigt konstant at sikre optimale rammevilkår og konkurrencebetingelser for danske virksomheder, hvorfor såvel nationalt bureaukrati som EU-bureaukrati skal overvåges og minimeres.

Fri konkurrence betragtes som et gode til gavn og glæde for borgere, virksomheder og samfundet generelt, da det sikrer den bedste service og de bedste varer til de laveste priser.

For at modvirke konkurrenceforvridning, ineffektivitet og fejlinvesteringer skal private virksomheder som udgangspunkt ikke subsidieres af offentlige midler. Undtagelsen kan være støtte til virksomheders deltagelse i forskning og teknologisk udvikling, eksempelvis investeringer der kan fremme miljømæssig bæredygtighed og social inklusion samt tilskud til virksomheder i særligt udsatte områder for at fremme deres ligestilling.

KD foreslår:

- At hæve beskæftigelsesfradraget fra 10,65% til 26,6 % og dermed skabe flere nye jobs, jf. KD's 2030-plan,
- At hæve topskattegrænsen til 800.000 kr. om året jf. KD's 2030-plan
- At der på lang sigt opnås en jævn geografisk fordeling af statslige arbejdspladser (styrelser, diverse institutioner mv.) Ved oprettelse af nye statslige arbejdspladser vil KD arbejde for at provinsen tilgodeses i højere grad. Dette skal ske i respekt for det faglige miljø og samarbejdet på tværs af institutioner, styrelser mm.
- At afskrivningsregler for virksomheder bliver underlagt en tiltrængt revision og modernisering for eksempelvis investering i nye teknologier.
- At generationsskiftebeskatning fjernes for at:
 - 1) forebygge konkurser blandt landets mange mindre familieejede virksomheder inden for håndværk, industri, handel og service og landbrug
 - 2) imødegå mistede arbejdspladser og opkøb af familieejede, SMV- og større danske virksomheder fra internationale kapitalfonde og/eller virksomheder,
- At der skabes bedre muligheder for kapitalfremskaffelse til små virksomheder, eksempelvis via lavere kapitalbeskatning og/eller virksomhedsbeskatning,

Generelle betalingsfrister for SMV'ere, bør være maks. 1 måned. Det bør dog stadig tillades at indgå individuelle aftaler om betalingsfrister mellem virksomheder. I den forbindelse mener KD i øvrigt, at der bør slækkes på kravene vedr. garantistillelse i

forbindelse med regler for kreditgivning i banker – dette har stor betydning for mange SMV'ere.³

Sænk virksomhedsbeskatningen så den styrker danske virksomheders konkurrenceevne.

3. Arbejdsmarkedsforhold, trivsel og rummelighed

Dette afsnit tager afsæt i vilkårene for opstart og drift af virksomhed set ud fra et balanceret syn på ansvar og pligter imellem arbejdsgivere og arbejdstagere under hensyntagen til et kristent værdi- og menneskesyn.

Mange danske virksomheder har svært ved at tiltrække nok arbejdskraft og/eller kvalificeret arbejdskraft. Danske virksomheder udfordres mere af mangel på arbejdskraft end af høje lønninger. Qua den demografiske udvikling og på grund af manglende uddannelsesmuligheder for en række specialiserede uddannelser bliver der endnu større mangel på arbejdskraft i fremtiden.

KD foreslår:

- At der generelt arbejdes for bedre muligheder for deltidsarbejde på hele arbejdsmarkedet,
- At mennesket kommer mere i fokus frem for systemet, eksempelvis i forhold til kommunernes hjælp til flexjobbere, der gerne vil løfte arbejdsfunktioner i virksomheder,
- At arbejdsmarkedets parter forhandler en generel mindsteløn, hvis hovedformål er at forebygge social dumping,
- At kravene for indtrædelse i voksenlærling-ordningen lempes, således at endnu ledige ufaglærte ledige kan opnå adgang hertil,
- At voksenlærling-ordningen også åbnes for akademikere, som ønsker omskoling til en faglig uddannelse,
- At der sker en intensivering af meritordninger for studenter, som gerne vil være håndværkere,
- En mentorordning for mennesker på kanten af arbejdsmarkedet, så disse får en naturlig tilknytning til arbejdsmarkedet. Det kunne f.eks. være med brug af IPS-metoden.⁴

³ Jfr. eksisterende EU-direktiv.

⁴ IPS står for "Individuelt Planlagt job med Støtte". Se mere: <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/vidensplatform-om-handicap-og-beskaeftigelse/handicapgrupper/psykisk-sarbarhed-og-beskaeftigelse/2>. KD har i aftale om mere arbejdskraft fra januar 2022 fået midler sat af til større udbredelse af netop denne metode.

- Mere fleksible VEU-regler (voksen efteruddannelse), således at også selvstændige og deltagere med mellemlange og lange uddannelser kan deltage i efteruddannelsesmulighederne,
- At jobcentrene i deres nuværende form skal revideres og deres rolle skal gentænkes, så de passer bedre til arbejdsmarkedets aktuelle behov,
- At organiseringsfrihed for arbejdstagere og -givere bliver håndhævet overalt på det danske arbejdsmarked,
- Selvstændige gives samme muligheder for efteruddannelse og fradrag for dette som gælder for deres ansatte. I dag kan en selvstændig tømmers med en erhvervsuddannelse ikke få fradrag for fx et diplom i ledelse eller økonomistyring, fordi det ligger over hans uddannelsesniveau. Det giver ikke de rette økonomiske incitamenter for at øge vidensniveauet i dansk erhvervsliv.

4. Landdistrikter og kystzoner i Danmark

KD vil arbejde for at alle dele af landet er præget af vækst og udvikling som et middel til at sikre livsudfoldelse og livskvalitet. Der skal være gode rammevilkår for erhverv og jobskabelse samt gode muligheder for at bo og leve i hele landet. Gode og fair grundvilkår for erhvervslivet er her en hjørnesteen. Det skal kunne betale sig, at etablere og drive virksomhed i hele Danmark.

KD foreslår:

- At alle danskere uanset bopæl skal sikres hurtige bredbåndsforbindelser,
- At der skabes god dækning for mobiltelefoner over alt i Danmark,
- At tyndt befolkede områder støttes i fastholdelse og oprettelse af vigtig kritisk infrastruktur, som f.eks. skoler, institutioner, uddannelsesmuligheder, offentlig transport og veje mv.
- At der arbejdes for nemmere adgang til faglærte uddannelser. Når unge skal vælge mellem uddannelsesmuligheder, er der oftest kortere til et gymnasium end en erhvervsskole, selvom vi som samfund har brug for begge dele.

5. Erhvervsliv, bæredygtighed og grøn omstilling⁵

Naturen er en gave, som vi alle skal passe på. Der er omfattende videnskabelig dokumentation for, at vores levevis har haft konsekvenser for den globale opvarmning og dermed for naturen og miljøet. Da jordens ressourcer er begrænsede mener KD, at der påhviler borgere og virksomheder et særligt ansvar for bedst muligt at forvalte disse ressourcer. Principielt mener KD at tvivlen skal komme naturen og miljøet til gode. Vi har et ansvar for at efterlade vore efterkommere med

⁵ Læs mere i KD's Bæredygtighedsprogram

et bedre miljø og en bedre natur end det vi selv modtog. KD anerkender at der kan være modstridende interesser og argumenter ift. bæredygtighedshensyn og ønsket om økonomisk vækst.⁶

Målsætningen i Parisaftalen, som Danmark er med i, medfører at samtlige sektorer, herunder erhvervslivet, skal omstilles til en produktion og et forbrug, der ikke belaster klimaet mere end højst nødvendigt samtidig med, at miljøet ikke beskadiges yderligere og der ikke bedrives rovdrift på naturen.

Samtidig skal staten i samarbejde med erhvervslivet have en klar planlægning og forsknings- og udviklingsstrategi for, hvorledes vi når det meget ambitiøse 2030 mål. For at skaffe den nødvendige energi til at producere nye brændstoffer (oftest benævnt Power to X) skal der eksempelvis opføres meget store vindmølleparker, primært til søs, samt formentlig også store sol- celleanlæg der tilsammen skal levere strøm til nye elektrolyseanlæg til fremstilling af brint, der bliver en af de vigtige brikker i den fremtidige brændstofproduktion.

I denne sammenhæng skal det specielt fremhæves at KD i miljøpolitikken er klar tilhænger af moderne kernekraftsteknologi med små og sikre værker, som med tiden vil kunne erstatte en stor del af de vindmøller som vi nødvendigvis skal have etableret. Fordelen ved kernekraft er, at den altid vil være tilgængelig i modsætning til sol og vind, der er 100 % afhængige af den aktuelle vejr-situation.

Omstillingen betyder store udfordringer og krav om adfærdssændringer for samtlige borgere og virksomheder. Men der ligger også nogle muligheder for et innovativt og agilt dansk erhvervsliv, der generelt har et højt niveau af knowhow. Danmark kan blive normsættende foregangsland i forhold til grøn omstilling og blive "first mover" på nye produktløsninger på et globalt marked.

KD anerkender, at CO₂-afgifter er nødvendige. Helt generelt mener KD, at netop afgifter skal skaffe tilstrækkelige økonomiske midler til den grønne omstilling, således af det ikke via nye miljørelaterede skatter bliver dyrere at være dansker i 2030, end det er i dag.

KD foreslår:

- At CO₂-afgifter generelt pålægges produktion og fremstilling samt fossile brændsler, som så må hente udgifterne hjem via øgede prisstigninger på varerne,
- At provenuet som Staten indhenter på CO₂-afgifter primært tilgår forskning og udvikling på området – både i offentligt og privat regi.
- At offentlige myndigheder, herunder kommuner, bør yde maksimal åbenhed om deres udbud, fx ved at tilbyde kurser til lokale virksomheder i hvordan man kan byde på og vinde offentlige opgaver. Dette vil sikre bedre erhvervsvilkår i de enkelte

⁶ Danmark og 195 andre medlemslande af FN's Klimakonvention (UNFCCC) indgik på COP21 i 2015 den såkaldte Parisaftale, hvor landene gensidigt forpligtede hinanden på samlet at reducere udledningen af drivhusgasser med 40% i 2030 ift. 1990. I EU forhandles indbyrdes, hvorledes denne reduktion fordeles landene imellem. Det danske Folketing har i 2020 besluttet, at Danmark selvstændigt vil reducere udledningen af drivhusgasser med 70% i 2030 ift. 1990.

kommuner, hvor lokale virksomheder kan få bedre mulighed for at bidrage til opgaveløsningen.

6. Erhvervsfremme og turisme

KD mener at det er vigtigt for virksomhederne, at Danmark har et velfungerende lokalt/regionalt erhvervsfremmesystem med ydelser, der er enkle at tilgå og møder virksomhedernes behov. En decentralisering af erhvervsfremmeindsatsen, således at regionerne igen – sammen med kommunerne får en central rolle. Indsatsen skal i videst muligt omfang aftales med erhvervslivets organisationer. Det vil sikre en bedre hensyntagen til de store lokale og regionale forskelle, der er i forhold til socioøkonomi og erhvervslivets særlige behov (nøglebrancher, turismeudvikling og arbejdskraftsbehov mv.)

Iværksættervirksomheder og små og mellemstore virksomheder (herunder familieejede), der f.eks. vil etablere sig på nye eksportmarkeder eller anvende nye forretningsmodeller og teknologier, har brug for kompetent vejledning og mulighed for udvikling gennem erhvervsfremmesystemet.

KD mener, at det vigtigste i Erhvervsfremmesystemet er at det kan yde rettidig kvalificeret og kompetent rådgivning af personer med indsigt, viden og erfaringer på alle forretningsmæssige relevante områder for virksomhederne.

Det er vigtigt med decentral erhvervsrådgivning af personer, som har kendskab til og forståelse for den lokale og regionale erhvervsstruktur samt indblik i relevante brancher, nationalt som internationalt.